

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અનામત રાખેલ તારીખ: ૨૫/૦૮/૨૦૨૫

ચુકાદો જાહેર કર્યા તારીખ: ૧૩/૧૦/૨૦૨૫

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની નામદાર હાઈકોર્ટમાં

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૯૪૦૨/૨૦૨૪

સાથે

સિવિલ એપ્લિકેશન (વચગાળાની રાહત રદ કરવા માટે) નં. ૧/૨૦૨૪

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૯૪૦૨/૨૦૨૪ માં

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિરલ આર. મહેતા

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના
	✓	

=====

ફાઈવબ્રો વોટર સર્વિસીસ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ અને અન્ય

વિરુદ્ધ

બિજોય મુર્મુરિયા અને અન્ય

=====

ઉપસ્થીતિ:

અરજદારો વતી વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એસ.એન. સોપારકર સાથે વકીલ શ્રી અર્જુન
આર. શેઠ(૭૫૮૯)

સામવાળા નં. ૧ વતી વકીલ શ્રી કુણાલ પી. વૈષ્ણવ (૫૧૧૧)

સામવાળા નં. ૨, ૩ ને ડાયરેક્ટ સર્વિસ (ડી.એસ.) દ્વારા નોટિસ બજી ગઈ છે
સામવાળા નં. ૧ વતી વકીલ શ્રી ચુવરાજ જી. ઠાકોર (૭૭૮૫)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિરલ આર. મહેતા

સી.એ.વી. ચુકાદો

૧. ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ અને ૨૨૭ હેઠળ દાખલ

કરવામાં આવેલી પ્રસ્તુત પિટિશન દ્વારા, અરજદારોએ વિદ્વાન નેશનલ કંપની લો ટ્રિબ્યુનલ, અમદાવાદ બેંચ (ત્યારબાદ "ટ્રિબ્યુનલ" તરીકે ઓળખાયેલ) દ્વારા સી.પી. (આઈ.બી.) નં. ૨૦૧૯ ના ૫૯ માં આઈ.એ. નં. ૨૦૨૨ નો ૬૩ અને આઈ.એ. નં. ૨૦૨૨ નો ૯૪ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૧.૦૬.૨૦૨૪ ના આદેશની કાયદેસરતા, ઔચિત્ય અને માન્યતાને પડકારી છે, જેના દ્વારા ટ્રિબ્યુનલે અરજદારોને પ્રશ્નવાળી જગ્યા ખાલી કરવા, તેના પર બાકી નીકળતું ભાડું ચૂકવવા અને સદર આદેશની તારીખથી સાત દિવસના સમયગાળામાં સદર જગ્યાનો ખાલી અને શાંતિપૂર્ણ કબજો સામવાળા નં. ૧ – લિક્વિડેટરને સોંપી દેવાનો નિર્દેશ આપ્યો છે.

૨. કેસની હકીકતો, ટૂંકમાં, નીચે મુજબ જણાવી શકાય:

૨.૧ અરજદાર નં. ૧ અને અરજદાર નં. ૨ એ પ્રશ્નવાળી જગ્યાના ભાડૂઆત અને લાયસન્સધારક છે. સામવાળા નં. ૧ એ કોર્પોરેટ દેવાદાર એટલે કે દોશિયોન પ્રાઇવેટ લિમિટેડના લિક્વિડેટર છે અને સામવાળા નં. ૨ અને ૩ એ કોર્પોરેટ દેવાદારનું સસ્પેન્ડેડ મેનેજમેન્ટ (સ્થગિત વહીવટીતંત્ર) છે.

૨.૨ તારીખ ૨૯.૯.૨૦૨૦ ના રોજ, કોર્પોરેટ દેવાદારે તેની મિલકત જે

હાઉસ નં. ૯, સિગ્મા કોર્પોરેટ, રાજપથ ક્લબની પાછળ, બોડકદેવ, અમદાવાદ ૩૮૦ ૦૫૪ ખાતે આવેલી છે, તે અરજદાર નં. ૧ ની તરફેણમાં ૨ વર્ષના સમયગાળા માટે ભાડાપટ્ટાના દસ્તાવેજ (લીઝ ડીડ) દ્વારા આપી હતી.

૨.૩ તે જ રીતે, તારીખ ૨૦.૭.૨૦૨૧ ના રોજ, કોર્પોરેટ દેવાદારે તેની મિલકત જે ઓફિસ નં. ૨૦૩, બીજો માળ, "એ" વિંગ, ગોદરેજ કોલીઝિયમ, ઈસ્ટર્ન એક્સપ્રેસ હાઇવે, એવરેડ નગર (ઈ) ની પાછળ, મુંબઈ ૪૦૦૦૨૨ ખાતે આવેલી છે, તે અરજદાર નં. ૨ ની તરફેણમાં ૫ વર્ષના સમયગાળા માટે લાયસન્સ કરાર દ્વારા આપી હતી.

૨.૪ અરજદારોનો એવો કેસ છે કે કોર્પોરેટ દેવાદારે તારીખ ૨૬.૭.૨૦૨૧ ના બોર્ડ રીઝોલ્યુશન (બોર્ડના ઠરાવ) દ્વારા નોંધાયેલા ભાડાપટ્ટાના દસ્તાવેજ મારફતે અરજદાર નં. ૧ ને મિલકત આપવાનું નક્કી કર્યું હતું અને તે મુજબ, કોર્પોરેટ દેવાદાર અને અરજદાર નં. ૧ વચ્ચે ૧૧૯ મહિના અને ૨૯ દિવસના સમયગાળા માટે તારીખ ૩૧.૮.૨૦૨૧ નો નોંધાયેલ ભાડાપટ્ટાનો દસ્તાવેજ સંપાદિત કરવામાં આવ્યો હતો.

૨.૫ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તેના તારીખ ૩૧.૮.૨૦૨૧ ના આદેશથી કોર્પોરેટ

દેવાદારને નાદારી (ઇન્સોલ્વન્સી) માં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલે તારીખ ૨૪.૧૧.૨૦૨૧ ના પત્ર દ્વારા અરજદારોને કોર્પોરેટ દેવાદારના સી.આઈ.આર.પી. ખાતામાં ભાડું અને લાયસન્સ ફી ચૂકવવા જણાવ્યું હતું.

૨.૬ ત્યારબાદ, તારીખ ૧૭.૧.૨૦૨૨ ના રોજ અથવા તેની આસપાસ, કોર્પોરેટ દેવાદારના રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલે અરજદારો અને કોર્પોરેટ દેવાદારના સસ્પેન્ડેડ મેનેજમેન્ટ વિરુદ્ધ અનુક્રમે એપિલિકેશન નં. ૨૦૨૨ ની ૧૯૬૩ અને ૨૦૨૨ ની ૯૪ દાખલ કરી, જેમાં અન્ય બાબતોની સાથે સાથે, ભાડું અને લાયસન્સ ફી ન ચૂકવવાના આધારે મિલકતોનો કબજો મેળવવા માટેના નિર્દેશની માંગણી કરવામાં આવી હતી.

૨.૭ ઉપરોક્ત એપિલિકેશનોના અનુસંધાને, અરજદારોએ એવું સોગંદનામું રજૂ કર્યું છે કે સદર એપિલિકેશનોની સુનાવણી કરવાની ટ્રિબ્યુનલની કોઈ હકુમત નથી કારણ કે તેમાં સામેલ મુદ્દો ભાડું અને લાયસન્સ ફી ન ચૂકવવા અંગેનો છે જે ઇન્સોલ્વન્સી એન્ડ બેન્કરપ્સી કોડ, ૨૦૧૬ (ટૂંકમાં 'આઈ.બી. કોડ') ની જોગવાઈઓ હેઠળ ટ્રિબ્યુનલની હકુમતમાં આવતો નથી અને તેમાં સામેલ પ્રશ્ન નાદારીના ઉકેલ (ઇન્સોલ્વન્સી રેઝોલ્યુશન) ના સંબંધમાં નથી.

૨.૮ તારીખ ૩.૧૦.૨૦૨૩ ના રોજ, કોર્પોરેટ દેવાદારને લિક્વિડેશનમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને તેનાથી, સામવાળા નં. ૧ ને કોર્પોરેટ દેવાદારના લિક્વિડેટર તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા.

૨.૯ તારીખ ૮.૩.૨૦૨૪ ના રોજ, લિક્વિડેટરે અરજદારોના સોગંદનામા સામે પ્રત્યુત્તર (રેજોઈન્ડર) દાખલ કર્યો જેમાં ભાડા કરાર અને લાયસન્સ કરારના ભંગને રેખાંકિત કરવામાં આવ્યો હતો. તેની સામે, તારીખ ૨૭.૪.૨૦૨૪ ના રોજ, અરજદારોએ એક સોગંદનામું દાખલ કરીને અન્ય બાબતોની સાથે એવી દલીલ કરી હતી કે આ વિવાદનો ઉકેલ આર્બિટ્રેશન (મધ્યસ્થતા) દ્વારા થવો જોઈએ કારણ કે ભાડાપટ્ટાનો દસ્તાવેજ અને લીવ એન્ડ લાયસન્સ કરારો અસલી સ્વરૂપના છે.

૨.૧૦ લિક્વિડેટરે, બદલામાં, તારીખ ૬.૫.૨૦૨૪ ના રોજ વધુ સોગંદનામું દાખલ કર્યું જેમાં ભાડા કરાર અને લાયસન્સ કરારની માન્યતાને પડકારવામાં આવી હતી.

૨.૧૧ ત્યારબાદ, તારીખ ૨૧.૬.૨૦૨૪ ના રોજ, ટ્રિબ્યુનલે બંને આઈ.એ. માં વિવાદિત સંયુક્ત આદેશ પસાર કર્યો છે.

૩. ઉપરોક્ત બાબતથી નારાજ અને અસંતુષ્ટ થઈને, અરજદારોએ યોગ્ય રિટ, આદેશ અથવા નિર્દેશ મેળવવા માટે ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ અને ૨૨૭ હેઠળ આ પિટિશન દ્વારા આ કોર્ટનો સંપર્ક કર્યો છે.

૪. અરજદારો વતી વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એસ.એન. સોપારકર સાથે વિદ્વાન વકીલ શ્રી અર્જુન શેઠને અને સામવાળા નં. ૧ વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી કુણાલ વૈષ્ણવ સાથે વિદ્વાન વકીલ શ્રી ચુવરાજ ઠાકોરને સાંભળ્યા. સામવાળા નં. ૩ ને નોટિસ બજી ગઈ હોવા છતાં, તેમણે પ્રસ્તુત કાર્યવાહીમાં હાજર ન રહેવાનું અને તેનો વિરોધ ન કરવાનું પસંદ કર્યું છે.

૫. અરજદારો વતી હાજર રહેલા વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એસ.એન. સોપારકરે વિદ્વાન વકીલ શ્રી અર્જુન શેઠ સાથે મળીને વિવાદિત આદેશને પડકાર્યો હતો અને નીચે મુજબની રજૂઆતો કરી હતી:

(૧) વિદ્વાન વરિષ્ઠ કાઉન્સેલ, શ્રી સોપારકરે ભારપૂર્વક દલીલ કરી હતી કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલો વિવાદિત આદેશ સંપૂર્ણપણે કાયદાકીય સત્તા વગરનો અને તેથી હુકમત વગરનો છે, જે તેને કાયદાની નજરમાં

અમાન્ય બનાવે છે. આ રજૂઆતના સમર્થનમાં, ઇન્સોલ્વન્સી એન્ડ બેન્કરપ્સી કોડ, ૨૦૧૬ (ટૂંકમાં, "આઈ.બી.સી.") ની કલમ ૬૦(પ)(સી) પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે સદર જોગવાઈ હેઠળ ટ્રિબ્યુનલની હકુમત માત્ર આઈ.બી.સી. ની કલમ ૪૩, ૪૫, અથવા ૪૯ હેઠળ અગાઉની જાહેરાત પર જ મેળવી શકાય છે. આવી કોઈ જાહેરાતની ગેરહાજરીમાં, ટ્રિબ્યુનલ વિવાદિત આદેશ પસાર કરવાની હકુમત સ્વીકારી શકે નહીં. વિદ્વાન વરિષ્ઠ કાઉન્સેલે રજૂઆત કરી હતી કે, સ્વીકૃતપણે, આઈ.બી.સી. ની કલમ ૪૩, ૪૫, અથવા ૪૯ હેઠળ કોઈ કાર્યવાહી કે આદેશો પસાર કરવામાં આવ્યા નથી, અને તેથી, વિવાદિત આદેશ પ્રથમ દ્રષ્ટિએ જ હકુમત વગરનો છે અને તેને રદ કરવા પાત્ર છે.

(૨) વિદ્વાન વરિષ્ઠ કાઉન્સેલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે વર્તમાન કેસમાં વિવાદ ભાડાપટ્ટાના કરાર અને લીવ એન્ડ લાયસન્સ કરારની માન્યતા અને અસલીપણા અંગેનો છે, જે મુદ્દાઓ તેના સ્વરૂપથી જ નાદારીના ઉકેલ (ઇન્સોલ્વન્સી રેઝોલ્યુશન) અથવા લિક્વિડેશનની કાર્યવાહીના દાયરામાં આવતા નથી. આથી, ટ્રિબ્યુનલે તેની વૈધાનિક ક્ષમતા બહારની બાબતો પર નિર્ણય આપીને પોતાની હકુમત મર્યાદા બહાર કામ કર્યું છે. આ રજૂઆતના સમર્થનમાં, આ કોર્ટના ગુજરાત ઉર્જા વિકાસ નિગમ લિમિટેડ વિરુદ્ધ અમિત ગુપ્તા, (૨૦૨૧) ૭ એસ.સી.સી. ૨૦૯ ના ચુકાદા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો

છે, જેમાં આઈ.બી.સી. ની કલમ ૬૦(પ) હેઠળની હકુમતના દાયરાને રેખાંકિત કરવામાં આવ્યો છે.

(૩) અસરકારક વૈકલ્પિક ઉપાયની ઉપલબ્ધતાના મુદ્દા સામનો કરતા, વિદ્વાન પરિષ્ઠ કાઉન્સેલે ન્યાયી રીતે સ્વીકાર્યું કે આઈ.બી.સી. ની કલમ ૬૧ હેઠળ નેશનલ કંપની લો એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ (એન.સી.એલ.એ.ટી.), નવી દિલ્હી સમક્ષ અપીલ થઈ શકે છે. જો કે, આ કોર્ટના રાધા ક્રિષ્ન ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વિરુદ્ધ હિમાચલ પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ય, (૨૦૨૧) ૬ એસ.સી.સી. ૭૭૧ ના નિર્ણય પર આધાર રાખીને એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વૈકલ્પિક વૈધાનિક ઉપાયનું અસ્તિત્વ ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ હકુમતના ઉપયોગ પર સંપૂર્ણ પ્રતિબંધ તરીકે કામ કરતું નથી, ખાસ કરીને જ્યાં વિવાદિત આદેશ પ્રથમ દ્રષ્ટિએ જ હકુમત વગરનો હોય. આથી એવી વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે આ કોર્ટ, અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની તેની બંધારણીય સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, પ્રસ્તુત પિટિશનને ગ્રાહ્ય રાખી શકે છે, કારણ કે વિવાદિત આદેશ હકુમતના મૂળભૂત અભાવથી પીડાય છે અને તેમાં હસ્તક્ષેપ જરૂરી છે.

6. તેનાથી વિપરીત, સામવાળા નં. ૧ લિક્વિડેટર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન કાઉન્સેલ શ્રી કુણાલ વૈષ્ણવે, શરૂઆતમાં જ, ઇન્સોલ્વન્સી એન્ડ બેન્કરપ્સી કોડ, ૨૦૧૬ (ટૂંકમાં, "આઈ.બી.સી.") ની કલમ ૬૧ હેઠળ કલ્પના

કરાયેલ અસરકારક વૈકલ્પિક વૈધાનિક ઉપાયની ઉપલબ્ધતાના આધારે પ્રસ્તુત પિટિશનની ટકવાપાત્રતા અંગે પ્રારંભિક વાંધો ઉઠાવ્યો હતો. તેમની દલીલના સમર્થનમાં, વિદ્વાન કાઉન્સેલે આ કોર્ટના બેંક ઓફ બરોડા વિરુદ્ધ ફારુક અલી, ૨૦૨૫ એસ.સી.સી. ઓનલાઇન એસ.સી. ૩૪૬, અને મોહમ્મદ એન્ટરપ્રાઇઝ (તાંઝાનિયા) લિમિટેડ વિરુદ્ધ ફારુક અલી ખાન અને અન્ય, ૨૦૨૫ એસ.સી.સી. ઓનલાઇન એસ.સી. ૨૩ ના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો હતો અને દલીલ કરી હતી કે એકવાર કાયદો અપીલના માધ્યમથી ફરિયાદોના નિવારણ માટે સ્વાયત્ત પદ્ધતિ પ્રદાન કરે છે, ત્યારે ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ રિટ હકુમતનો આશરો લેવો સંપૂર્ણપણે બિનજરૂરી ગણાશે.

૬.૧ વિદ્વાન કાઉન્સેલે આગળ રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારો સ્વચ્છ હાથ સાથે આ કોર્ટ સમક્ષ આવવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે અને તેમણે રેકૉર્ડ પરથી ભૌતિક હકીકતો જાણી જોઈને છુપાવી છે. એવી વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે અરજદારો અને કોર્પોરેટ દેવાદાર, જે લિક્વિડેશનમાં છે, તે પરસ્પર સંકળાયેલી સંસ્થાઓ છે અને કોર્પોરેટ દેવાદારનું સસ્પેન્ડેડ મેનેજમેન્ટ અરજદારો પર પોતાનું નિયંત્રણ અને પ્રભાવ ચાલુ રાખે છે. વિદ્વાન કાઉન્સેલના જણાવ્યા મુજબ, આપું વર્તન અરજદારોને આ કોર્ટની અસાધારણ રિટ હકુમત હેઠળ કોઈ ન્યાયી રાહત મેળવવા માટે અયોગ્ય બનાવે છે.

૬.૩ હકીકતલક્ષી બાબતો તરફ ધ્યાન દોરતા, વિદ્વાન કાઉન્સેલે રજૂઆત કરી હતી કે અહીં સામવાળા નં. ૨ અને ૩ એ અરજદાર નં. ૨ કંપનીના ડિરેક્ટર્સ છે અને ભાડાપટ્ટા તથા લીવ એન્ડ લાયસન્સ કરારો સંપાદિત કરવા સંબંધિત સમગ્ર વ્યવહાર કોર્પોરેટ ઇન્સોલ્વન્સી રેઝોલ્યુશન પ્રક્રિયાના હેતુ અને ઉદ્દેશ્યને નિષ્ફળ બનાવવાના ઇરાદાથી કરાયેલ માત્ર એક અપ્રમાણિક અને કપટપૂર્ણ પ્રયુક્તિ સિવાય બીજું કંઈ ન હતું. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે સદર ગોઠવણો માત્ર કોર્પોરેટ દેવાદારની મિલકતનો કબજો જાળવી રાખવા માટે ઊભી કરવામાં આવી હતી, જેથી લિક્વિડેશનની પ્રક્રિયાને નિષ્ફળ બનાવી શકાય. તદનુસાર, વિદ્વાન કાઉન્સેલે વિનંતી કરી કે આ કોર્ટે, ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ હકુમતનો ઉપયોગ કરતી વખતે, અસ્વચ્છ હાથો સાથે કોર્ટનો સંપર્ક કરનારા અરજદારોને કોઈ પણ પ્રકારની છૂટ આપવી જોઈએ નહીં. તેથી એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે આ પિટિશનને અનુકરણીય દંડ (ખર્ચ) સાથે ફગાવી દેવામાં આવે.

૬.૪ વિદ્વાન કાઉન્સેલે વધુમાં, નોંધપાત્ર ભારપૂર્વક દલીલ કરી હતી કે અરજદારો અને સામવાળા નં. ૨ અને ૩ એ આઈ.બી.સી. હેઠળ ચાલી રહેલી કાર્યવાહીને નબળી પાડવા માટે મળીને અને મિલીભગતથી કામ કર્યું છે. આ દલીલને વિગતવાર સમજાવતા, એ બાબત તરફ નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો હતો કે અમદાવાદ ખાતે "સિગ્મા કોર્પોરેટ" તરીકે ઓળખાતી મિલકત તારીખ

૨૯.૦૯.૨૦૨૦ ના રોજ એક બિન-નોંધાયેલા ભાડાપટ્ટાના દસ્તાવેજ દ્વારા બે વર્ષના સમયગાળા માટે ભાડે આપવામાં આવી હતી. તે જ રીતે, મુંબઈ ખાતે આવેલી અન્ય એક મિલકત તારીખ ૨૦.૦૭.૨૦૨૧ ના રોજ પાંચ વર્ષની મુદત માટે નોટરાઈઝ્ડ કરાર દ્વારા લીવ એન્ડ લાયસન્સ પર આપવામાં આવી હતી. વિદ્વાન કાઉન્સેલે રજૂઆત કરી હતી કે કોર્પોરેટ દેવાદાર વિરુદ્ધની પિટિશન તારીખ ૨૪.૦૮.૨૦૨૧ ના રોજ સાંભળવામાં આવી હતી અને આદેશ માટે અનામત રાખવામાં આવી હતી. તારીખ ૨૯.૦૯.૨૦૨૦ ના અગાઉના ભાડા કરારની વિશિષ્ટતા હોવા છતાં, તારીખ ૨૫.૦૮.૨૦૨૧ ના રોજ એક નવો કરાર સંપાદિત કરવામાં આવ્યો હતો, જે સ્પષ્ટપણે કોર્પોરેટ દેવાદાર વિરુદ્ધ પ્રતિકૂળ આદેશની અપેક્ષાએ કરવામાં આવ્યો હતો. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે તારીખ ૩૧.૦૮.૨૦૨૧ ના રોજ સવારે ૧૦:૩૦ વાગ્યે, ટ્રિબ્યુનલે પિટિશન ગ્રાહ્ય રાખતો, વચગાળાના રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલ (આઈ.આર.પી.) ની નિમણૂક કરતો અને મોરેટોરિયમ (સ્થગનાદેશ) જાહેર કરતો તેનો આદેશ જાહેર કર્યો હતો. સદર આદેશની સંપૂર્ણ જાણકારી હોવા છતાં, અરજદારોએ તે જ દિવસે ફેવિંગ માટે ભાડા કરાર રજૂ કર્યો અને સાંજે ૪:૪૫ વાગ્યે, તેને સબ-રજિસ્ટ્રાર સમક્ષ નોંધણી માટે રજૂ કર્યો. વિદ્વાન કાઉન્સેલે દલીલ કરી હતી કે આવું વર્તન અદાલતી કાર્યવાહી પર જાણીજોઈને છેતરપિંડી કરવાનો અને મોરેટોરિયમના આદેશને નિષ્ફળ બનાવવાનો પ્રયાસ હતો. ટ્રિબ્યુનલે, તારીખ ૨૧.૦૬.૨૦૨૪ નો વિવાદિત આદેશ પસાર કરતી વખતે, આ કપટપૂર્ણ વર્તનની

યોગ્ય નોંધ લીધી છે, અને તેથી, વિવાદિત આદેશમાં કોઈ પણ રીતે કોઈ ભૂલ શોધી શકાય તેમ નથી.

૬.૫ આગળ વધતાં, વિદ્વાન કાઉન્સેલે રજૂઆત કરી હતી કે આઈ.બી.સી. પોતાનામાં જ એક સંપૂર્ણ કોડ (કાયદો) છે. આ રજૂઆતને મજબૂત કરવા માટે, કોડની કલમ ૩૫ અને ૩૬ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો, જે લિક્વિડેટરને કોર્પોરેટ દેવાદારની અસ્કયામતોનો કબજો અને નિયંત્રણ લેવા અને કાયદા અનુસાર તેની સાથે વ્યવહાર કરવાની વ્યાપક સત્તાઓ આપે છે. એવી વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે, આઈ.બી.સી. ની કલમ ૬૦(૫) ના આધારે, નેશનલ કંપની લો ટ્રિબ્યુનલ (એન.સી.એલ.ટી.) ને નાદારી, લિક્વિડેશન અથવા કોર્પોરેટ દેવાદારની મિલકતના સંબંધમાં ઉદ્ભવતા કાયદા અને હકીકતના તમામ પ્રશ્નોની સુનાવણી અને નિર્ણય કરવાની વિશિષ્ટ હકુમત આપવામાં આવી છે. પરિણામે, મિલીભગતના કરારો હેઠળ હોવાનું કથિત મિલકતના કબજા સંબંધિત મુદ્દો, સીધો ટ્રિબ્યુનલના વૈધાનિક ક્ષેત્રમાં આવે છે.

૬.૬ ઉપરોક્ત રજૂઆતોના સમર્થનમાં, વિદ્વાન કાઉન્સેલે એન.સી.એ.એલ.ટી., મુંબઈના એક આદેશમાંથી ઉદ્ભવેલા શાંતનુ ટી. રાય વિરુદ્ધ પવન વિક્રમ સહજવાનીના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો, જેને એન.સી.એલ.એ.ટી., નવી દિલ્હી દ્વારા માન્ય રાખવામાં આવ્યો હતો, અને અંતે

આ કોર્ટ સિવિલ અપીલ નં. ૪૩૭૨/૨૦૨૪ માં પસાર કરેલા તારીખ ૦૧.૦૪.૨૦૨૪ ના આદેશ દ્વારા તેને બહાલ રાખ્યો હતો. તેમાં સ્થાપિત સિદ્ધાંત પર આધાર રાખીને, એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ટ્રિબ્યુનલ, કોડ હેઠળ ન્યાયિક સત્તાધિકારી (એડજ્યુડિકેટિંગ ઓથોરિટી) હોવાને નાતે, અરજદારોને પ્રશ્નવાળી જગ્યાનો કબજો સોંપવાનો નિર્દેશ આપીને તેની હકુમતની અંદર જ કામ કર્યું છે. તદનુસાર, વિદ્વાન કાઉન્સેલે રજૂઆત કરી હતી કે વિવાદિત આદેશ કોઈ કાનૂની ક્ષતિ કે હકુમતની ભૂલથી પીડાતો નથી અને પ્રસ્તુત પિટિશન, ગુણવત્તા વગરની હોવાથી અને લિક્વિડેશનની પ્રક્રિયામાં વિલંબ કરવાના પરોક્ષ હેતુથી દાખલ કરવામાં આવી હોવાથી, તેને શરૂઆતથી જ (ઇન લિમાઈન) ફગાવી દેવાને પાત્ર છે.

૭. સંબંધિત પક્ષકારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન કાઉન્સેલ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો પર વિચારપૂર્વક ધ્યાન આપ્યા પછી અને રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રીની ચકાસણી કર્યા પછી, આ કોર્ટ સમક્ષ નિર્ણય માટે ઉદ્ભવતો ચોક્કસ પ્રશ્ન એ છે કે — વિદ્વાન નેશનલ કંપની લો ટ્રિબ્યુનલ, અમદાવાદ દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૧.૦૬.૨૦૨૪ ના વિવાદિત આદેશમાં હકુમતનો મૂળભૂત અભાવ છે અથવા ઇન્સોલ્વન્સી એન્ડ બેન્કરપ્સી કોડ, ૨૦૧૬ હેઠળ તેમાં નિહિત હકુમતની મર્યાદા બહાર જઈને તે પસાર કરવામાં આવ્યો છે તેમ કહી શકાય ખરું, જેથી સદર કોડની કલમ ૬૧ હેઠળ વૈધાનિક

અપીલનો ઉપાય ઉપલબ્ધ હોવા છતાં, ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ તેની અસાધારણ રિટ હકુમતનો ઉપયોગ કરીને આ કોર્ટ દ્વારા હસ્તક્ષેપ કરવો ન્યાયી ઠરે?

૮. વૈધાનિક ઉપાયની ઉપલબ્ધતા છતાં , ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ રિટ હકુમતના ઉપયોગને સંચાલિત કરતી કાયદાની સ્થાપિત સ્થિતિ કોઈપણ વિગતવાર વિવેચન વગર સ્વીકારવા માટે ખૂબ જ સુદૃઢ છે. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે, સત્તાવાર ચુકાદાઓની લાંબી શ્રેણીમાં, આવી પરિસ્થિતિઓમાં અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ હાઈકોર્ટની હકુમતની રેખાઓ દોરી છે. તે સતત સ્વીકારવામાં આવ્યું છે કે અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ હાઈકોર્ટને આપવામાં આવેલી સત્તા વ્યાપક, સંપૂર્ણ અને વિવેકાધીન સ્વરૂપની છે, અને વૈકલ્પિક વૈધાનિક ઉપાયનું માત્ર અસ્તિત્વ જ, પોતાની મેળે, આવી હકુમતના ઉપયોગ પર સંપૂર્ણ પ્રતિબંધ તરીકે કામ કરતું નથી. જો કે, એ બાબત પર સમાન ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે કે હાઈકોર્ટ, તેની અસાધારણ હકુમતના ઉપયોગમાં, અમુક સ્વ-લાદવામાં આવેલા નિયંત્રણો દ્વારા માર્ગદર્શન મેળવે છે અને સામાન્ય રીતે જ્યાં અસરકારક વૈધાનિક ઉપાય ઉપલબ્ધ હોય ત્યાં પિટિશન સ્વીકારવાનું ટાળે છે, સિવાય કે અસાધારણ સંજોગોમાં જ્યાં ન્યાયનું હિત આવી માંગણી કરતું હોય. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે, સમય જતાં, કેટલાક સુપરિચિત અપવાદો સ્પષ્ટ કર્યા છે જેમાં વૈકલ્પિક ઉપાયના અસ્તિત્વ છતાં અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ

હસ્તક્ષેપ ન્યાયી ઠરશે. આ અપવાદો, ટૂંકમાં જણાવતાં, નીચે મુજબ છે:

(૧) જ્યાં વિવાદિત આદેશ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ભંગમાં પસાર કરવામાં આવ્યો હોય;

(૨) જ્યાં બંધારણના ભાગ III હેઠળ ખાતરી આપવામાં આવેલા મૂળભૂત અધિકારોના ઉલ્લંઘનમાં કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હોય અથવા આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હોય;

(૩) જ્યાં વિવાદિત આદેશ સંપૂર્ણપણે હકુમત વગરનો હોય અથવા સત્તાધિકારીમાં નિહિત હકુમતની મર્યાદા બહાર પસાર કરવામાં આવ્યો હોય; અને

(૪) જ્યાં કોઈ વૈધાનિક જોગવાઈની કાયદેસરતા (વાઈરસ) પડકાર હેઠળ હોય.

૯. ઉપરોક્ત બાબતને સમજવા માટે, આ તબક્કે, વ્હર્લપૂલ કોર્પોરેશન વિરુદ્ધ રજિસ્ટ્રાર ઓફ ટ્રેડમાર્ક્સ, (૧૯૯૮) ૮ એસ.સી.સી. ૧ માં અહેવાલ થયેલા સર્વોચ્ચ અદાલતના એક સીમાચિહ્નરૂપ નિર્ણયની નોંધ લેવી ફાયદાકારક રહેશે. સદર નિર્ણયના સંબંધિત ફકરા ૧૪ અને ૧૫ નીચે મુજબ ટાંકવામાં આવ્યા છે;

"૧૪. બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ પરમાધિકાર રિટ

(પ્રિરોગેટિવ રિટ્સ) જાહેર કરવાની સત્તા સંપૂર્ણ સ્વરૂપની છે અને તે બંધારણની અન્ય કોઈ જોગવાઈ દ્વારા મર્યાદિત નથી. આ સત્તાનો ઉપયોગ હાઈકોર્ટ દ્વારા માત્ર બંધારણના ભાગ III માં સમાવિષ્ટ કોઈપણ મૂળભૂત અધિકારોના અમલીકરણ માટે હેબિયસ કોર્પસ, મેન્ડામસ, પ્રોહિબિશન, કો-વોરંટો અને સર્ટિઓરારીના સ્વરૂપની રિટ જાહેર કરવા માટે જ નહીં પરંતુ "અન્ય કોઈ હેતુ માટે પણ થઈ શકે છે.

૧૫. બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ, હાઈકોર્ટને, કેસની હકીકતોને ધ્યાનમાં રાખીને, રિટ પિટિશન ગ્રાહ્ય રાખવી કે નહીં તેનો વિવેકાધિકાર છે. પરંતુ હાઈકોર્ટે પોતાની જાત પર અમુક નિયંત્રણો લાદ્યા છે જેમાંનું એક એ છે કે જો કોઈ અસરકારક અને સક્ષમ ઉપાય ઉપલબ્ધ હોય, તો હાઈકોર્ટ સામાન્ય રીતે તેની હક્કમતનો ઉપયોગ કરશે નહીં. પરંતુ વૈકલ્પિક ઉપાયને આ અદાલત દ્વારા ઓછામાં ઓછી ત્રણ સંભવિત પરિસ્થિતિઓમાં પ્રતિબંધ તરીકે કામ કરતો ન હોવાનું સતત માનવામાં આવ્યું છે, એટલે કે, જ્યાં રિટ પિટિશન કોઈપણ મૂળભૂત અધિકારોના અમલીકરણ માટે દાખલ કરવામાં આવી હોય અથવા જ્યાં કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતનું ઉલ્લંઘન થયું હોય અથવા જ્યાં આદેશ કે

કાર્યવાહી સંપૂર્ણપણે હકુમત વગરની હોય અથવા કોઈ એક્ટની કાયદેસરતાને પડકારવામાં આવી હોય. આ મુદ્દા પર કેસ-લોનો મોટો જથ્થો છે પરંતુ ફોરેન્સિક વ્હર્લપૂલના આ ચક્રને ટૂંકાવવા માટે, અમે બંધારણીય કાયદાના ઉત્ક્રાંતિ યુગના કેટલાક જૂના નિર્ણયો પર આધાર રાખીશું કારણ કે તેઓ હજી પણ પ્રભુત્વ ધરાવે છે."

૧૦. હરબંસલાલ સાહનીયા અને અન્ય વિરુદ્ધ ઇન્ડિયન ઓઈલ કોર્પોરેશન અને અન્ય, (૨૦૦૩) ૨ એસ.સી.સી. ૧૦૭ માં અહેવાલ થયેલા અન્ય એક નિર્ણયમાં, વ્હર્લપૂલ કોર્પોરેશન (ઉપરોક્ત) ના કેસના નિર્ણયના સિદ્ધાંતને અનુસરીને, સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

"૭. હાઈકોર્ટ દ્વારા લેવાયેલા એવા વલણનો સંબંધ છે કે અપીલકર્તાઓ માટે આર્બિટ્રેશન ક્લોઝનો આશરો લેવાનો ઉપાય ઉપલબ્ધ હતો અને તેથી અપીલકર્તાઓ દ્વારા દાખલ કરાયેલી રિટ પિટિશન ફગાવી દેવાને પાત્ર હતી, તે અંગે એટલું જ નોંધવું પૂરતું છે કે વૈકલ્પિક ઉપાયની ઉપલબ્ધતા દ્વારા રિટ હકુમતના બહિષ્કારનો નિયમ એ વિવેકાધિકારનો નિયમ છે અને ફરજિયાતપણાનો નથી. યોગ્ય કેસમાં, વૈકલ્પિક ઉપાયની

ઉપલબ્ધતા હોવા છતાં, હાઈકોર્ટ હજી પણ ઓછામાં ઓછી ત્રણ સંભવિત પરિસ્થિતિઓમાં તેની રિટ હકુમતનો ઉપયોગ કરી શકે છે: (i) જ્યાં રિટ પિટિશન કોઈપણ મૂળભૂત અધિકારોના અમલીકરણની માંગ કરે છે; (ii) જ્યાં કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોની નિષ્ફળતા હોય; અથવા (iii) જ્યાં આદેશો અથવા કાર્યવાહી સંપૂર્ણપણે હકુમત વગરની હોય અથવા કોઈ એક્ટની કાયદેસરતાને પડકારવામાં આવી હોય. (જુઓ વ્હર્લપૂલ કોર્પોરેશન વિરુદ્ધ રજિસ્ટ્રાર ઓફ ટ્રેડ માર્ક્સ¹.) વર્તમાન કેસ પ્રથમ બે સંભવિત પરિસ્થિતિઓની લાગુ પડવાની ક્ષમતાને આકર્ષિત કરે છે. વધુમાં, નોંધ્યા મુજબ, અરજદારોની ડીલરશીપ, જે તેમની રોજરોટી છે, તેને એક અપ્રસ્તુત અને અસ્તિત્વ વગરના કારણોસર સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી. આવા સંજોગોમાં, અમને લાગે છે કે અપીલકર્તાઓને આર્બિટ્રેશનની કાર્યવાહી શરૂ કરવાની જરૂરિયાત તરફ ધકેલવાને બદલે હાઈકોર્ટ દ્વારા જ રાહત આપવી જોઈતી હતી."

૧૧. સર્વોચ્ચ અદાલતે, રાધા ક્રિષ્ન ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વિરુદ્ધ હિમાચલ પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ય, (૨૦૨૧) ૬ એસ.સી.સી. ૭૭૧ ના કેસમાં, નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે;

"૨૭. કાયદાના જે સિદ્ધાંતો ઉભરી આવે છે તે નીચે મુજબ છે :

૨૭.૧ રિટ જાહેર કરવા માટે બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ માત્ર મૂળભૂત અધિકારોના અમલીકરણ માટે જ નહીં, પરંતુ અન્ય કોઈ હેતુ માટે પણ થઈ શકે છે;

૨૭.૨ હાઈકોર્ટને રિટ પિટિશન ગ્રાહ્ય ન રાખવાનો વિવેકાધિકાર છે. હાઈકોર્ટની સત્તા પર મૂકવામાં આવેલા નિયંત્રણોમાંનું એક એ છે કે જ્યાં પીડિત વ્યક્તિ માટે અસરકારક વૈકલ્પિક ઉપાય ઉપલબ્ધ હોય;

૨૭.૩ વૈકલ્પિક ઉપાયના નિયમના અપવાદો ત્યાં ઉદ્ભવે છે જ્યાં (એ) રિટ પિટિશન બંધારણના ભાગ III દ્વારા સુરક્ષિત મૂળભૂત અધિકારના અમલીકરણ માટે દાખલ કરવામાં આવી હોય; (બી) કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન થયું હોય; (સી) આદેશ કે કાર્યવાહી સંપૂર્ણપણે હુકમત વગરની હોય; અથવા (ડી) કોઈ કાયદાની કાયદેસરતાને પડકારવામાં આવી હોય;

૨૭.૪ વૈકલ્પિક ઉપાય પોતાની મેળે યોગ્ય કેસમાં બંધારણના

અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ હાઈકોર્ટને તેની સત્તાઓથી વંચિત કરતો નથી જો કે સામાન્ય રીતે, જ્યારે કાયદા દ્વારા અસરકારક વૈકલ્પિક ઉપાય પૂરો પાડવામાં આવ્યો હોય ત્યારે રિટ પિટિશન ગ્રાહ્ય રાખવી જોઈએ નહીં;

૨૭.૫ જ્યારે કોઈ અધિકાર કાયદા દ્વારા બનાવવામાં આવે છે, જે પોતે જ અધિકાર અથવા જવાબદારીના અમલીકરણ માટેનો ઉપાય અથવા પ્રક્રિયા નક્કી કરે છે, ત્યારે બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળના વિવેકાધીન ઉપાયનો આશરો લેતા પહેલાં તે ચોક્કસ વૈધાનિક ઉપાયનો આશરો લેવો જ જોઈએ. વૈધાનિક ઉપાયોના થાકનો આ નિયમ નીતિ, સગવડ અને વિવેકાધિકારનો નિયમ છે;

૨૭.૬ એવા કેસોમાં જ્યાં હકીકતના વિવાદિત પ્રશ્નો હોય, હાઈકોર્ટ રિટ પિટિશનમાં હુકમત નકારવાનો નિર્ણય લઈ શકે છે. જો કે, જો હાઈકોર્ટ વસ્તુનિષ્ઠ રીતે એવા અભિપ્રાય પર હોય કે વિવાદનું સ્વરૂપ તેની રિટ હુકમતના ઉપયોગની માંગ કરે છે, તો આવા અભિપ્રાયમાં સરળતાથી હસ્તક્ષેપ કરવામાં આવશે નહીં."

૧૨. કાયદાની ઉપરોક્ત સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, વૈધાનિક ઉપાયની

ઉપલબ્ધતા વચ્ચે આ પિટિશન ગ્રાહ્ય રાખવા માટે અરજદાર દ્વારા જે હકુમતનો પાસું રજૂ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે તેનો વિચાર કરીએ. આથી, આ તબક્કે, આઈ.બી. કોડની સંબંધિત જોગવાઈઓ ધ્યાનમાં લેવા યોગ્ય છે.

'૧૮. વચગાળાના રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલની ફરજો.

વચગાળાના રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલ નીચેની ફરજો બજાવશે, એટલે કે:—

(એ) XXX XXX XXX

(બી) XXX XXX XXX

(સી) XXX XXX XXX

(ડી) XXX XXX XXX

(ઈ) XXX XXX XXX

(એફ) એવી કોઈપણ અસ્કયામત પર નિયંત્રણ અને કબજો લેવો જેના પર કોર્પોરેટ દેવાદારની માલિકીના હકો છે જેમ કે કોર્પોરેટ દેવાદારની બેલેન્સ શીટમાં, અથવા ઇન્ફોર્મેશન ચુટિલિટી અથવા સિક્યોરિટીઝના ડિપોઝિટરી અથવા અસ્કયામતોની માલિકીની નોંધ રાખતી અન્ય કોઈપણ રજિસ્ટ્રીમાં નોંધાયેલ છે જેમાં શામેલ છે—

(i) એવી અસ્કયામતો જેના પર કોર્પોરેટ દેવાદારની માલિકીના હકો છે જે વિદેશમાં આવેલી હોઈ શકે છે;

(ii) એવી અસ્કયામતો જે કોર્પોરેટ દેવાદારના કબજામાં હોઈ શકે અથવા ન પણ હોઈ શકે;

(iii) મૂર્ત અસ્કયામતો, ભલે તે જંગમ હોય કે સ્થાવર;

(iv) અમૂર્ત અસ્કયામતો જેમાં બૌદ્ધિક સંપદાનો સમાવેશ થાય છે;

(v) કોર્પોરેટ દેવાદારની કોઈપણ પેટા કંપનીમાં રાખવામાં આવેલા શેર સહિતની સિક્યોરિટીઝ, નાણાકીય સાધનો, વીમા પોલિસીઓ;

(vi) અદાલત અથવા સત્તાધિકારી દ્વારા માલિકીના નિર્ધારણને આધીન અસ્કયામતો;'

'૨૫. રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલની ફરજો. –

(૧) કોર્પોરેટ દેવાદારની અસ્કયામતોનું સંરક્ષણ અને રક્ષણ કરવાની ફરજ રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલની રહેશે, જેમાં કોર્પોરેટ દેવાદારની સતત વ્યવસાયિક કામગીરીનો સમાવેશ થાય છે.

(૨) પેટા-કલમ (૧) ના હેતુઓ માટે, રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલ નીચેના પગલાં લેશે, એટલે કે:–

(એ) કોર્પોરેટ દેવાદારના વ્યવસાયિક રેકૉર્ડ્સ સહિત કોર્પોરેટ

દેવાદારની તમામ અસ્કયામતોનો તાત્કાલિક કબજો અને નિયંત્રણ લેવો;

(બી) ત્રીજા પક્ષકારો સાથે કોર્પોરેટ દેવાદાર વતી પ્રતિનિધિત્વ કરવું અને કામ કરવું, ન્યાયિક, અર્ધ-ન્યાયિક અથવા આર્બિટ્રેશનની કાર્યવાહીમાં કોર્પોરેટ દેવાદારના લાભ માટે હકોનો ઉપયોગ કરવો;

(સી) કલમ ૨૮ હેઠળ લેણદારોની સમિતિની મંજૂરીને આધીન વચગાળાની નાણાકીય વ્યવસ્થા ઊભી કરવી;

(ડી) બોર્ડ દ્વારા નિર્દિષ્ટ કરાયેલ પદ્ધતિ અનુસાર એકાઉન્ટન્ટ્સ, કાનૂની કે અન્ય વ્યાવસાયિકોની નિમણૂક કરવી;

(ઈ) દાવાઓની અપડેટ કરેલી યાદી જાળવવી;

(એફ) લેણદારોની સમિતિની તમામ બેઠકો બોલાવવી અને તેમાં હાજર રહેવું;

(જી) કલમ ૨૯ અનુસાર ઇન્ફોર્મેશન મેમોરેન્ડમ તૈયાર કરવું;

[(એચ) સંભવિત રેઝોલ્યુશન અરજદારોને આમંત્રિત કરવા, જેઓ લેણદારોની સમિતિની મંજૂરીથી તેમના દ્વારા નક્કી કરાયેલા માપદંડોને પૂર્ણ કરતા હોય, કોર્પોરેટ દેવાદારના વ્યવસાયની જટિલતા અને કામગીરીના વ્યાપને ધ્યાનમાં રાખીને અને બોર્ડ

દ્વારા નિર્દિષ્ટ કરી શકાય તેવી અન્ય શરતોને આધીન, રેઝોલ્યુશન પ્લાન અથવા પ્લાન્સ સબમિટ કરવા માટે.].

(i) લેણદારોની સમિતિની બેઠકોમાં તમામ રેઝોલ્યુશન પ્લાન્સ રજૂ કરવા;

(જે) જો કોઈ હોય તો, પ્રકરણ III અનુસાર વ્યવહારો ટાળવા (એવોઈડન્સ ઓફ ટ્રાન્ઝેક્શન્સ) માટે એપ્લિકેશન દાખલ કરવી; અને

(કે) બોર્ડ દ્વારા નિર્દિષ્ટ કરી શકાય તેવા અન્ય પગલાં.'

'૩૫. લિક્વિડેટરની સત્તાઓ અને ફરજો. –

(૧) ન્યાયિક સત્તાધિકારીના નિર્દેશોને આધીન, લિક્વિડેટર પાસે નીચેની સત્તાઓ અને ફરજો રહેશે, એટલે કે:–

(એ) XXX XXX XXX (બી) કોર્પોરેટ દેવાદારની તમામ અસ્કયામતો, મિલકત, અસરો અને વાદ્યોગ્ય દાવાઓ (એક્શનેબલ ક્લેઇમ્સ) ને પોતાના કબજામાં અથવા નિયંત્રણમાં લેવા;

(સી) / XXX / XXX / XXX

(ડી) / XXX / XXX / XXX

(ઈ) / XXX / XXX / XXX

(એફ) / XXX / XXX / XXX

(જી) / XXX / XXX / XXX

(એચ) / XXX / XXX / XXX

(i) / XXX / XXX / XXX

(જે) / XXX / XXX / XXX

(કે) / XXX / XXX / XXX

(એલ) / XXX / XXX / XXX

(એમ) / XXX / XXX / XXX

(એન) / XXX / XXX / XXX

(ર) / XXX / XXX / XXX'

૧૩. ઇન્સોલ્વન્સી એન્ડ બેન્કરપ્સી (લિક્વિડેશન પ્રોસેસ) રૂલ્સ, ૨૦૧૬ ના નિયમો ૧૮, ૨૫, અને ૩૫ નું સ્પષ્ટ અને સુમેળભર્યું વાચન એ બાબત તદ્દન સ્પષ્ટ કરે છે કે વિધાનમંડળે, આ જોગવાઈઓના આધારે, વચગાળાના રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલ (આઈ.આર.પી.), રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલ

(આર.પી.), અને લિક્વિડેટર પર કોર્પોરેટ દેવાદારના શ્રેષ્ઠ હિતમાં સજાગતાથી કામ કરવાની હકારાત્મક ફરજ લાદી છે, ખાસ કરીને નાદારી અને લિક્વિડેશનની કાર્યવાહી દરમિયાન તેની અસ્કયામતો અને મિલકતોના રક્ષણ, સંરક્ષણ અને વહીવટના સંબંધમાં. સદર નિયમો પાછળનો અંતર્ગત કાનૂની ઈરાદો એ સુનિશ્ચિત કરવાનો છે કે કોર્પોરેટ દેવાદારની અસ્કયામતો સુરક્ષિત રહે, તેનું રક્ષણ થાય અને અંતે કોડના માળખામાં તમામ હિતધારકો માટે મહત્તમ મૂલ્ય સુરક્ષિત કરવા માટે તેની શ્રેષ્ઠ સંભાવનાઓનો અનુભવ થાય. આથી, વિધાનમંડળે, તેની ડહાપણમાં, આઈ.આર.પી., આર.પી., અને લિક્વિડેટરને કોર્પોરેટ દેવાદારની અસ્કયામતોને સુરક્ષિત રાખવા અને કોડના હેતુઓ અને ઉદ્દેશ્યોને પૂર્ણ કરવા માટે જરૂરી તમામ પગલાં લેવા માટે વૈધાનિક ફરજો અને તેને અનુરૂપ સત્તાઓ બંને સોંપી છે. પરિણામે, વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં, ન્યાયિક સત્તાધિકારી સમક્ષ કાર્યવાહીના પડતર સમય દરમિયાન કોર્પોરેટ દેવાદારની અસ્કયામતોને સુરક્ષિત કરવા, તેનું રક્ષણ કરવા અને તેને મેળવવા માટે જરૂરી તમામ પગલાં લેવા માટે લિક્વિડેટર માત્ર સત્તાધીશ જ નથી પરંતુ વાસ્તવમાં ફરજિયાતપણે બંધાયેલા પણ છે.

૧૩.૧ વધુમાં, વિધાનમંડળે કોડ હેઠળ ન્યાયિક સત્તાધિકારી તરીકે નેશનલ કંપની લો ટ્રિબ્યુનલ (એન.સી.એલ.ટી.) ને કોર્પોરેટ દેવાદારની અસ્કયામતો, મિલકતો અથવા હકોના સંબંધમાં ઉદ્ભવતા કોઈપણ વિવાદ અથવા પ્રશ્નનો

નિર્ણય કરવાની હકુમત સ્પષ્ટપણે આપી છે. તેથી, કાનૂની ઈરાદો સ્પષ્ટપણે પ્રગટ થાય છે કે ટ્રિબ્યુનલ, જેની સમક્ષ નાદારી અથવા લિક્વિડેશનની કાર્યવાહી પડતર છે, તેને કોર્પોરેટ દેવાદારની અસ્કયામતોના કબજા, નિયંત્રણ, કસ્ટડી, સંચાલન અથવા નિકાલ સંબંધિત તમામ પ્રાસંગિક અને ગૌણ મુદ્દાઓ નક્કી કરવાની સત્તા પણ છે, જે તેની સમક્ષની કાર્યવાહી સાથે સીધો સંબંધ ધરાવે છે.

'૪૩. પસંદગીના વ્યવહારો (પ્રેફરેન્શિયલ ટ્રાન્ઝેક્શન્સ) અને સંબંધિત સમય. –

(૧) જ્યાં લિક્વિડેટર કે રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલ, જેવી સ્થિતિ હોય, તેઓ એવા અભિપ્રાય પર હોય કે કોર્પોરેટ દેવાદારે સંબંધિત સમયે પેટા-કલમ (૨) માં દર્શાવેલ પદ્ધતિ અનુસાર પેટા-કલમ (૪) માં ઉલ્લેખિત કોઈપણ વ્યક્તિઓને આવા વ્યવહારોમાં પસંદગી આપી છે, તો તેઓ પસંદગીના વ્યવહારોને ટાળવા માટે અને કલમ ૪૪ માં ઉલ્લેખિત એક અથવા વધુ આદેશો માટે ન્યાયિક સત્તાધિકારીને એપ્લિકેશન કરશે.

(૨) કોર્પોરેટ દેવાદારે પસંદગી આપી હોવાનું માનવામાં આવશે, જો –

(એ) કોર્પોરેટ દેવાદાર દ્વારા લેણદાર અથવા જામીનદાર અથવા

ગેરંટરના લાભ માટે, અગાઉના નાણાકીય દેવા અથવા
ઓપરેશનલ દેવા અથવા કોર્પોરેટ દેવાદાર દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર અન્ય
જવાબદારીઓના કારણે અથવા તેના લીધે મિલકત અથવા તેના
હિતની ટ્રાન્સફર (બદલી) કરવામાં આવી હોય; અને

(બી) પેટા-કલમ (એ) હેઠળની ટ્રાન્સફરની અસર એવા લેણદાર
અથવા જામીનદાર અથવા ગેરંટરને કલમ ૫૩ અનુસાર
અસ્કયામતોની વહેંચણી કરવામાં આવી હોત તેના કરતાં વધુ
ફાયદાકારક સ્થિતિમાં મૂકવાની થતી હોય.

(૩) પેટા-કલમ (૨) ના હેતુઓ માટે, પસંદગીમાં નીચેની
ટ્રાન્સફરનો સમાવેશ થશે નહીં—

(એ) કોર્પોરેટ દેવાદાર અથવા ટ્રાન્સફર મેળવનારના વ્યવસાયની
સામાન્ય નાણાકીય બાબતો દરમિયાન કરવામાં આવેલી ટ્રાન્સફર;
અથવા

(બી) કોર્પોરેટ દેવાદાર દ્વારા મેળવવામાં આવેલી મિલકતમાં સુરક્ષા
હિત (સિક્યોરિટી ઇન્ટરેસ્ટ) ઊભી કરતી કોઈપણ ટ્રાન્સફર તે હદ
સુધી કે—

(i) આવું સુરક્ષા હિત નવું મૂલ્ય સુરક્ષિત કરતું હોય અને સુરક્ષા
કરાર પર સહી કરતી વખતે અથવા ત્યારપછી આપવામાં આવ્યું

હોય જેમાં આવી મિલકતનું સુરક્ષા હિત તરીકે વર્ણન હોય અને કોર્પોરેટ દેવાદાર દ્વારા આવી મિલકત મેળવવા માટે તેનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હોય; અને

(ii) કોર્પોરેટ દેવાદારને આવી મિલકતનો કબજો મળ્યા પછીના ત્રીસ દિવસની અંદર અથવા તે પહેલાં આવી ટ્રાન્સફર ઇન્ફોર્મેશન યુટિલિટી પાસે નોંધાયેલી હોય:

પરંતુ શરત એ છે કે અદાલતના આદેશના અનુસંધાને કરવામાં આવેલી કોઈપણ ટ્રાન્સફર, કોર્પોરેટ દેવાદાર દ્વારા પસંદગી આપવા તરીકે ગણવામાં આવતી આવી ટ્રાન્સફરને અટકાવશે નહીં.

સ્પષ્ટીકરણ. આ કલમની પેટા-કલમ (૩) ના હેતુ માટે, "નવું મૂલ્ય" એટલે નાણાં અથવા માલસામાન, સેવાઓ, અથવા નવા ક્રેડિટમાં તેનું મૂલ્ય, અથવા ટ્રાન્સફર મેળવનાર દ્વારા અગાઉ આવા વ્યવહારમાં ટ્રાન્સફર કરાયેલી મિલકતની મુક્તિ જે આ કોડ હેઠળ લિક્વિડેટર કે રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલ દ્વારા અમાન્ય કે અમાન્ય કરવા યોગ્ય (વોઇડેબલ) ન હોય, જેમાં આવી મિલકતની ઉપજનો સમાવેશ થાય છે, પરંતુ તેમાં અસ્તિત્વમાં રહેલા નાણાકીય દેવા અથવા ઓપરેશનલ દેવાને બદલે મૂકવામાં આવેલા નાણાકીય દેવા અથવા ઓપરેશનલ દેવાનો સમાવેશ થતો નથી.

(૪) સંબંધિત સમયે પસંદગી આપવામાં આવી હોવાનું માનવામાં

આવશે, જો (એ) તે કોઈ સંબંધિત પક્ષ (રિલેટેડ પાર્ટી) ને (માત્ર કર્મચારી હોવાના કારણ સિવાય) નાદારી શરૂ થવાની તારીખના અગાઉના બે વર્ષના સમયગાળા દરમિયાન આપવામાં આવી હોય; અથવા

(બી) નાદારી શરૂ થવાની તારીખના અગાઉના એક વર્ષના સમયગાળા દરમિયાન સંબંધિત પક્ષ સિવાયની કોઈ વ્યક્તિને પસંદગી આપવામાં આવી હોય.'

'જપ. અલ્પમૂલ્યના વ્યવહારો (અંડરવેલ્યૂડ ટ્રાન્ઝેક્શન્સ) ને ટાળવા. -

(૧) જો લિક્વિડેટર કે રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલ, જેવી સ્થિતિ હોય, પેટા-કલમ (૨) ૧*** માં ઉલ્લેખિત કોર્પોરેટ દેવાદારના વ્યવહારોની તપાસ પરથી એવું નક્કી કરે કે કલમ ૪૬ હેઠળના સંબંધિત સમયગાળા દરમિયાન અમુક વ્યવહારો કરવામાં આવ્યા હતા, જે અલ્પમૂલ્યના હતા, તો તેઓ આવા વ્યવહારોને અમાન્ય જાહેર કરવા અને આ પ્રકરણ અનુસાર આવા વ્યવહારની અસરને ઉલટાવવા માટે ન્યાયિક સત્તાધિકારીને એપ્લિકેશન કરશે.

(૨) વ્યવહારને ત્યારે અલ્પમૂલ્યનો ગણવામાં આવશે જ્યારે

કોર્પોરેટ દેવાદાર—

(એ) કોઈ વ્યક્તિને ભેટ આપે છે; અથવા

(બી) કોઈ વ્યક્તિ સાથે એવો વ્યવહાર કરે છે જેમાં કોર્પોરેટ દેવાદાર દ્વારા એક અથવા વધુ અસ્કયામતોની ટ્રાન્સફર એવી અવેજી માટે કરવામાં આવે છે જેનું મૂલ્ય કોર્પોરેટ દેવાદાર દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી અવેજીના મૂલ્ય કરતાં નોંધપાત્ર રીતે ઓછું હોય, અને આવો વ્યવહાર કોર્પોરેટ દેવાદારના વ્યવસાયના સામાન્ય ક્રમમાં થયો ન હોય.'

'જદ. લેણદારો સાથે છેતરપિંડી કરતા વ્યવહારો.

જ્યાં કોર્પોરેટ દેવાદારે કલમ ૪૫ ની પેટા-કલમ (૨) માં ઉલ્લેખિત અલ્પમૂલ્યનો વ્યવહાર કર્યો હોય અને ન્યાયિક સત્તાધિકારીને સંતોષ થાય કે આવો વ્યવહાર સદર કોર્પોરેટ દેવાદાર દ્વારા જાણી જોઈને કરવામાં આવ્યો હતો—

(એ) કોર્પોરેટ દેવાદાર સામે દાવો કરવા માટે હકદાર એવી કોઈપણ વ્યક્તિની પહોંચથી કોર્પોરેટ દેવાદારની અસ્કયામતોને દૂર રાખવા માટે; અથવા

(બી) દાવાના સંબંધમાં આવી વ્યક્તિના હિતોને પ્રતિકૂળ અસર

કરવા માટે, તો ન્યાયિક સત્તાધિકારી આદેશ કરશે—

(i) સદર વ્યવહાર પહેલાં જે સ્થિતિ અસ્તિત્વમાં હતી તેને પુનઃસ્થાપિત કરવાનો જાણે કે વ્યવહાર કરવામાં જ ન આવ્યો હોય; અને

(ii) એવા વ્યવહારોના ભોગ બનેલા વ્યક્તિઓના હિતોનું રક્ષણ કરવાનો:

પરંતુ શરત એ છે કે આ કલમ હેઠળનો આદેશ—

(એ) મિલકતમાં રહેલા એવા કોઈ હિતને અસર કરશે નહીં જે કોર્પોરેટ દેવાદાર સિવાયની વ્યક્તિ પાસેથી મેળવવામાં આવ્યું હોય અને સદ્ભાવનાથી, મૂલ્ય ચૂકવીને અને સંબંધિત સંજોગોની નોટિસ વિના મેળવવામાં આવ્યું હોય, અથવા આવા હિતમાંથી ઉદ્ભવતા કોઈ હિતને અસર કરશે નહીં, અને

(બી) સદર વ્યવહારમાંથી સદ્ભાવનાથી, મૂલ્ય ચૂકવીને અને સંબંધિત સંજોગોની નોટિસ વિના લાભ મેળવનાર વ્યક્તિને કોઈ રકમ ચૂકવવાની જરૂર પડશે નહીં સિવાય કે તે વ્યવહારમાં પક્ષકાર હોય.'

૧૪. ઇન્સોલ્વન્સી એન્ડ બેન્કરપ્સી (લિક્વિડેશન પ્રોસેસ) રૂલ્સ,

૨૦૧૬ ના નિયમો ૪૩, ૪૫, અને ૪૯ નું સ્પષ્ટ અને સંયુક્ત વાચન કાનૂની ઈશાદાને સ્પષ્ટપણે પ્રગટ કરે છે. વિધાનમંડળે, તેની ડહાપણમાં, રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલ (આર.પી.) અને લિક્વિડેટરને એવા કેસોમાં કામ કરવા માટે ચોક્કસ સત્તાઓ અને તેને અનુરૂપ ફરજો આપી છે જ્યાં કોર્પોરેટ દેવાદાર દ્વારા કોઈ પસંદગીના, અલ્પમૂલ્યના અથવા કપટપૂર્ણ વ્યવહારો કરવામાં આવ્યા હોય, અને આવા વ્યવહારોને ટાળવા માટે યોગ્ય ન્યાયિક નિર્ણયની માંગણી કરવાની સત્તા આપી છે. આમ, વૈધાનિક માળખું આર.પી. અને લિક્વિડેટરને ન્યાયિક સત્તાધિકારી સમક્ષ જવાની સત્તા આપે છે જ્યારે પણ એવું જણાય કે કોર્પોરેટ દેવાદાર દ્વારા કરવામાં આવેલો કોઈ વ્યવહાર લેણદારોને હરાવવા, વિલંબ કરવા અથવા તેમની સાથે છેતરપિંડી કરવા માટે બનાવવામાં આવ્યો છે, અથવા અન્યથા નાદારીના ઉકેલ કે લિક્વિડેશનની પ્રક્રિયા માટે હાનિકારક છે. તેથી, સર્વોપરી કાનૂની ઉદ્દેશ્ય કોર્પોરેટ દેવાદારની અસ્કયામતોને એવા કોઈપણ કૃત્ય અથવા વ્યવહારથી સુરક્ષિત અને સંવર્ધિત કરવાનો છે જે લેણદારોના કાયદેસરના હિતોને નુકસાન પહોંચાડી શકે અથવા ઇન્સોલ્વન્સી એન્ડ બેન્કરપ્સી કોડ, ૨૦૧૬ ના હેતુઓને નિષ્ફળ બનાવી શકે.

'૬૦. કોર્પોરેટ વ્યક્તિઓ માટે ન્યાયિક સત્તાધિકારી. –

(૧) XXX XXX XXX

(૨) XXX XXX XXX

(૩) XXX XXX XXX

(૪) XXX XXX XXX

(૫) હાલમાં અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈ કાયદામાં તેનાથી વિરુદ્ધ કંઈપણ સમાવિષ્ટ હોવા છતાં, નેશનલ કંપની લો ટ્રિબ્યુનલ પાસે નીચેની બાબતો સ્વીકારવાની અથવા તેનો નિકાલ કરવાની હકુમત રહેશે-

(એ) કોર્પોરેટ દેવાદાર અથવા કોર્પોરેટ વ્યક્તિ દ્વારા અથવા તેની વિરુદ્ધ કોઈ એપ્લિકેશન અથવા કાર્યવાહી;

(બી) કોર્પોરેટ દેવાદાર અથવા કોર્પોરેટ વ્યક્તિ દ્વારા અથવા તેની વિરુદ્ધ કરવામાં આવેલો કોઈપણ દાવો, જેમાં ભારતમાં આવેલી તેની કોઈપણ પેટા કંપનીઓ દ્વારા અથવા તેની સામેના દાવાઓનો સમાવેશ થાય છે; અને

(સી) આ કોડ હેઠળ કોર્પોરેટ દેવાદાર અથવા કોર્પોરેટ વ્યક્તિની નાદારીના ઉકેલ અથવા લિક્વિડેશનની કાર્યવાહીમાંથી અથવા તેના સંબંધમાં ઉદ્ભવતા અગ્રતાના કોઈપણ પ્રશ્ન અથવા કાયદા કે હકીકતોના કોઈપણ પ્રશ્ન.

(૬) XXX XXX XXX' "

૧૫. કાયદાની ઉપરોક્ત જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને, આ પિટિશનમાં ઉઠાવવામાં આવેલા પ્રશ્નનો નિર્ણય કરવા માટે, કેટલીક વિશિષ્ટ હકીકતોને પણ ધ્યાનમાં રાખવી જરૂરી છે, જેમ કે;

(૧) અમદાવાદ ખાતેની તેની મિલકત માટે કોર્પોરેટ દેવાદાર દ્વારા અરજદાર નં. ૧ ની તરફેણમાં ૨ વર્ષના સમયગાળા માટે તારીખ ૨૯.૯.૨૦૨૦ નો બિન-નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ સંપાદિત કરવામાં આવ્યો હતો.

(૨) તારીખ ૨૦.૭.૨૦૨૧ ના રોજ, કોર્પોરેટ દેવાદારે મુંબઈ ખાતે આવેલી પ્રશ્નવાળી મિલકત માટે અરજદાર નં. ૨ ની તરફેણમાં ૫ વર્ષના સમયગાળા માટે બિન-નોંધાયેલ લાયસન્સ કરાર સંપાદિત કર્યો હતો.

(૩) તારીખ ૧૪.૮.૨૦૨૧ ના રોજ, ટ્રિબ્યુનલે સી.પી. નં. ૨૦૨૦ ના પદ ને આદેશ માટે અનામત રાખ્યો હતો.

(૪) તારીખ ૨૫.૮.૨૦૨૧ ના રોજ, જો કે તારીખ ૨૯.૯.૨૦૨૦ નો બિન-નોંધાયેલ ભાડા કરાર અસ્તિત્વમાં હતો, છતાં તે કરારની અવગણના કરીને, નવો કરાર સંપાદિત કરવામાં આવ્યો હતો અને અમદાવાદ ખાતેની મિલકતના

સંબંધમાં નવા ભાડા કરાર માટેની નોંધણી ફી ચૂકવવામાં આવી હતી.

(૫) તારીખ ૩૧.૮.૨૦૨૧ ના રોજ સવારે ૧૦.૩૦ વાગ્યે, સી.પી. નં. ૨૦૨૦ ના પદ માં આદેશ જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો અને આઈ.આર.પી. ની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી તથા કોર્પોરેટ દેવાદાર સામે મોરેટોરિયમ જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું. જો કે, સદર આદેશની જાહેરાતથી સંપૂર્ણપણે વાકેફ હોવા છતાં, કોર્પોરેટ દેવાદારે સબ-રજિસ્ટ્રારની ઓફિસમાં સાંજે ૫.૪૫ વાગ્યે ભાડા કરારની નોંધણી માટેની પ્રક્રિયા આગળ વધારી હતી.

(૬) મહત્વની વાત એ છે કે, એકવાર આઈ.આર.પી. ની નિમણૂક થઈ ગઈ અને મોરેટોરિયમ જાહેર થઈ ગયું, પછી વહીવટીતંત્ર (મેનેજમેન્ટ) પાસે કોઈ કરાર સંપાદિત કરવાની કોઈ સત્તા રહેશે નહીં કારણ કે વહીવટીતંત્ર સ્થગિત (સસ્પેન્ડેડ) થઈ ગયું હોવાનું કહેવાય છે.

(૭) નિર્વિવાદપણે, સસ્પેન્ડેડ મેનેજમેન્ટ અરજદારો પર નિયંત્રણ ધરાવે છે. સ્પષ્ટપણે, સામવાળા નં. ૨ અને ૩ એ અરજદાર નં. ૨ કંપનીના ડિરેક્ટર્સ છે અને તેમની નોંધાયેલી ઓફિસ પણ તે જ મિલકતમાં ધરાવે છે. તેવી જ રીતે, અરજદાર નં. ૨ કંપનીમાં પણ સામવાળા નં. ૨ અને ૩ ડિરેક્ટર્સ છે.

(૮) ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ પાછા, ચોક્કસ તબક્કા સુધી, અરજદારો અને સામવાળા નં. ૨ અને ૩ એ સંયુક્ત વકીલ રોક્યા હતા અને સંયુક્ત સોગંદનામું-જવાબ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો.

૧૬. ઉપરોક્ત વિશિષ્ટ હકીકત તેમજ આઈ.બી. કોડની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને, હવે મને ટ્રિબ્યુનલની હકુમતના સંબંધમાં શ્રી એસ.એન. સોપારકરની મુખ્ય દલીલોની ચકાસણી કરવા દો.

૧૭. પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એસ.એન. સોપારકરે એવા તર્ક માટે બે વૈકલ્પિક રજૂઆતો કરી છે કે ટ્રિબ્યુનલ પાસે કાં તો હકુમતનો અભાવ હતો અથવા વિવાદિત આદેશ પસાર કરવામાં તેણે પોતાની હકુમતની મર્યાદા ઓળંગી છે. હકુમતની મર્યાદા ઓળંગવાની દલીલનો જ્યાં સુધી સંબંધ છે, હું તેનાથી સહમત નથી. ઇન્સોલ્વન્સી એન્ડ બેન્કરપ્સી કોડ, ૨૦૧૬ ની કલમ ૬૦(પ)(સી) ટ્રિબ્યુનલને કોર્પોરેટ દેવાદારની "નાદારીના ઉકેલ અથવા લિક્વિડેશનની કાર્યવાહીમાંથી અથવા તેના સંબંધમાં ઉદ્ભવતા અગ્રતાના કોઈપણ પ્રશ્ન અથવા કાયદા કે હકીકતોના કોઈપણ પ્રશ્ન" ની સુનાવણી કરવાની હકુમત સ્પષ્ટપણે આપે છે. વપરાયેલી ભાષા વ્યાપક અને હેતુપૂર્ણ છે અને તેને કોડના વૈધાનિક

ઉદ્દેશ્યના પ્રકાશમાં વાંચવી જોઈએ, એટલે કે, તેના લેણદારો અને અન્ય હિતધારકોના લાભ માટે કોર્પોરેટ દેવાદારની અસ્કયામતોનું રક્ષણ કરવું અને તેને પ્રાપ્ત કરવું. મિલકતના સંબંધમાં કોર્પોરેટ દેવાદાર દ્વારા અથવા તેના વતી સંપાદિત કરાયેલ ભાડાપટ્ટા અથવા લીવ-એન્ડ-લાયસન્સ કરાર જે લિક્વિડેશન એસ્ટેટનો ભાગ હોવાનો દાવો કરવામાં આવે છે તેને લિક્વિડેશન પ્રક્રિયાથી સંપૂર્ણપણે અલગ બાબત તરીકે ગણી શકાય નહીં; જ્યાં, કથિત મુજબ, કોર્પોરેટ દેવાદારે (અથવા તેના નિયંત્રણ હેઠળ કામ કરતી વ્યક્તિઓએ) એસ્ટેટમાંથી અસ્કયામતો અલગ કરવાનો અથવા એવા વ્યવહારો કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે જે, જો સ્થાપિત થાય, તો લિક્વિડેશનને નિષ્ફળ બનાવશે, આવા વ્યવહારોનો લિક્વિડેશનની કાર્યવાહી સાથે સ્પષ્ટપણે સીધો સંબંધ છે. તેનાથી વિપરીત સ્વીકારવું એ પક્ષકારોને સમાંતર મંથોનો આશરો લઈને વૈધાનિક યોજનાને નિષ્ફળ બનાવવાની અને તેનાથી કોડના મૂળ હેતુઓને જ નિષ્ફળ બનાવવાની મંજૂરી આપવા સમાન થશે. તદ્દનુસાર, વિવાદિત કરારોની માન્યતા અને અસર પર વિચાર કરવામાં ટ્રિબ્યુનલે તેની હકુમતની મર્યાદા ઓળંગી છે તેવી રજૂઆત ટકવાપાત્ર નથી અને તેને નકારી કાઢવી જોઈએ.

૧૮. જ્યાં સુધી વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એસ.એન. સોપારકર દ્વારા કરવામાં આવેલી વૈકલ્પિક રજૂઆતનો સંબંધ છે, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ટ્રિબ્યુનલે કોડની કલમ ૪૩, ૪૫, અથવા ૪૯ હેઠળ કલ્પના કરાયેલ કોઈ

ઔપચારિક જાહેરાત કર્યા વિના ઇન્સોલ્વન્સી એન્ડ બેન્કરપ્સી કોડ, ૨૦૧૬ ની કલમ ૬૦(પ)(સી) હેઠળ ખોટી રીતે હકુમત સ્વીકારી લીધી છે. અનિવાર્યપણે, દલીલ એ છે કે, આવી જાહેરાતની ગેરહાજરીમાં, વિવાદિત આદેશ સંપૂર્ણપણે હકુમત વગરનો છે. કાળજીપૂર્વક વિચારણા કરતા, જો કે શ્રી સોપારકર દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલ, પ્રથમ દ્રષ્ટિએ, થોડી તાર્કિક આકર્ષક લાગી શકે છે, પરંતુ તે વાસ્તવમાં તેમની અગાઉની દલીલ સાથે આંતરિક રીતે અસંગત છે. ગમે તે હોય, જો દલીલને સ્વતંત્ર રીતે અને તેની પોતાની ગુણવત્તા પર પણ ધ્યાનમાં લેવામાં આવે, તો પણ તે એ સાબિત કરતી નથી કે ટ્રિબ્યુનલ પાસે સંપૂર્ણપણે હકુમતનો અભાવ હતો. વધુમાં વધુ, આ દલીલ એવું સૂચવે છે કે ટ્રિબ્યુનલે, વિવાદિત આદેશ પસાર કરવાની પ્રક્રિયામાં, કોડની કલમ ૪૩, ૪૫, અથવા ૪૯ ની જોગવાઈઓની અવગણના કરી હશે અથવા તેના પર સ્પષ્ટપણે ધ્યાન આપ્યું નહીં હોય. જો કે, આવી ખામી, વધુમાં વધુ, ગુણવત્તા પર આદેશની કાયદેસરતા અથવા પ્રક્રિયાગત ઔચિત્યનો પ્રશ્ન બનશે, જે કોડની કલમ ૬૧ હેઠળ વૈધાનિક અપીલ દ્વારા પડકારવા યોગ્ય છે. કલ્પનાના કોઈપણ વિસ્તાર દ્વારા એવું કહી શકાય નહીં કે કોડની અમુક જોગવાઈઓનો માત્ર ઉલ્લેખ ન કરવો અથવા તેનો ઉપયોગ ન કરવો તે ટ્રિબ્યુનલના આદેશને, આપોઆપ (ઇપ્સો ફેક્ટો), હકુમત વગરનો બનાવી દેશે. હકુમત વૈધાનિક યોજનામાં સહજ છે અને પ્રક્રિયાગત ભૂલો અથવા ખામીઓ દ્વારા તે નાબૂદ થતી નથી. પરિણામે, વિવાદિત આદેશને માત્ર આ આધારે સંપૂર્ણપણે હકુમત વગરનો કહી શકાય નહીં.

૧૯. ઉપરોક્ત બાબતો ઉપરાંત, આ કોર્ટનો એવો અભિપ્રાય છે કે હકીકતોના સ્વરૂપને ધ્યાનમાં લેતાં, વર્તમાન કેસમાં ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ તેની અસાધારણ વિવેકાધીન હકુમતનો ઉપયોગ કરવો યોગ્ય રહેશે નહીં. અરજદારો સામવાળા નં. ૨ અને ૩, જેઓ કોર્પોરેટ દેવાદારનું સસ્પેન્ડેડ મેનેજમેન્ટ છે, તેઓ અરજદાર નં. ૧ અને ૨ કંપનીઓમાં પણ ડિરેક્ટર્સ છે તે બાબત જાહેર કરવામાં સ્પષ્ટપણે નિષ્ફળ રહ્યા છે. શરૂઆતમાં બિન-નોંધાયેલા કરારો સંપાદિત કર્યા પછી, તારીખ ૩૧.૦૮.૨૦૨૧ ના રોજ એક નવો ભાડા કરાર સંપાદિત કરવામાં આવ્યો હતો — તે જ દિવસે જે દિવસે વચગાળાના રેઝોલ્યુશન પ્રોફેશનલની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી, મોરેટોરિયમ જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું, અને કોર્પોરેટ દેવાદારનું વહીવટીતંત્ર સ્થગિત કરવામાં આવ્યું હતું તે હકીકત પણ એટલી જ મહત્વની છે. આ એક સ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની અસાધારણ હકુમતનો ઉપયોગ એવા પક્ષકારોની તરફેણમાં કરવામાં આવે છે જેઓ સ્વચ્છ હાથ સાથે કોર્ટનો સંપર્ક કરે છે. રેકૉર્ડ પર રહેલી ખામીઓ અને કૃત્યોની ગંભીરતા અને જાણીજોઈને કરાયેલા સ્વરૂપને ધ્યાનમાં લેતાં, આ કોર્ટ અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ તેની વિવેકાધીન સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવાનો ઇનકાર કરે છે. જો કે, પક્ષકારો માટે કોડ હેઠળ ઉપલબ્ધ વૈધાનિક ઉપાય દ્વારા યોગ્ય સત્તાધિકારી સમક્ષ તેમની ફરિયાદો ઉઠાવવાનું ખુલ્લું છે.

હું પ્રશ્નનો જવાબ તે મુજબ આપું છું.

૨૦. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં લેતાં, પ્રસ્તુત પિટિશન કોઈપણ ગુણવત્તા વગરની હોવાથી, તે ફગાવી દેવાને પાત્ર છે અને આથી તેને ફગાવી દેવામાં આવે છે. નોટિસ ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે છે. અગાઉ આપવામાં આવેલી વચગાળાની રાહત તાત્કાલિક અસરથી રદ ગણવામાં આવશે.

૨૧. મુખ્ય પિટિશનમાં પસાર કરાયેલા આદેશને ધ્યાનમાં લેતાં, સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૦૨૪ ની ૧ ટકી શક્તી નથી અને તે મુજબ તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(નિરલ આર. મહેતા, ન્યાયમૂર્તિ)

વધુ આદેશ

ચુકાદો જાહેર થયા પછી, અરજદારોના વિદ્વાન વકીલએ આ પિટિશનના પડતર સમય દરમિયાન આ કોર્ટ દ્વારા અગાઉ આપવામાં આવેલી વચગાળાની રાહત લંબાવવા માટે વિનંતી કરી છે.

અરજદારોના વિદ્વાન વકીલની વિનંતી સ્વીકારવામાં આવતી નથી અને તેને નકારવામાં આવે છે.

(નિરલ આર. મહેતા, ન્યાયમૂર્તિ)

વી.જે. સતવારા

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.